

Gordana Sladoljev

JOŠKO VISKIĆ – IN MEMORIAM

UDK 929 Viskiće, J.

Joško Viskiće

Prisjećajući se dana kada je nekolicina splitskih intelektualaca i zaljubljenika u svoj rodni grad, potaknula ideju osnivanja društva, koje bi pomoglo širim slojevima građanstva da bolje upozna kulturnu baštinu Splita, a stečena znanja i spoznaje da probude osjećaj odgovornosti i čuvanja nasljeđenih vrijednosti, ne možemo mimoići Joška Viskovića. On je s tom grupom zanesenjaka stvarao planove o radu i osnutku društva, prvo sporadično na

slučajnim sastancima po kavanama, da bi nakon određenog vremena sastanci postali obveza, što je uvjetovalo osnutak Društva 1971. J. Viskiće je volio Split, bio je dio njega što nam njegov životni put potvrđuje.

Od svoje rane mladosti, a rođen je u Splitu 1898, pa do smrti 1992. bio je aktivan sudionik u splitskim serenadama, "feštama" i karnevalima mediteranskog kolorita. Bio je glumac i pjevač, no nikada profesionalac, nikad član teatra. Po struci bio je viši strojarski tehničar, ali mu struka nije bila nikako ono glavno, nego kako sam kaže: "E ja sam vam se još od najranijih dana zanimao za kazalište, još u doba amaterskog društva, kada smo sve sami radili. Pjevao sam tenora u klapama, zatim u "Zvonimiru" sve do njegovog rasformiranja. Izveo sam i prvu operu "U zdcencu" od Bloudeka, zatim prvi čin Gounodova "Fausta". Zapazili su me i pozvali u teatar". . .

Pjevao je u klapama, pa u M. D. Zvonimir, gdje je bio u kontaktu s Ćiril Metodrom Hrazdirom, Ivom Tijardovićem i Jakovom Gotovcem. Bio je član "Guslara", kazališnog društva "Jedinstvo" i "Filipa Devića". Nastupao je u manjim ulogama u operama i operetama. Ostao je međutim najviše u sjećanju u ulozi američkog mornara "komandana" iz Tijardovićeve "Male Floramy". Prvi nastup bilježimo od prazvedbe 1926. U toj ulozi je bio nezamjenljiv u šest desetljeća u oko 300 predstava do svoje skoro 90-te godine, bez izostanka. Dok su se drugi glumci smjenjivali. mister Wisky je ostajao na daskama. Svojom glumom, jednostavnom mladenačkom neposrednošću, govornom intonacijom i šalama dočaravao je već skoro zaboravljena zbivanja starog Splita, koji je polako nestajao u novom dobu, koje više nije marilo ni za karnevale ni za bučne splitske konfužjune. Viskićeu nije bilo ni potrebno da završi glumačku školu, jer je nosio u sebi mentalitet onoga Splita. Zapravo on je zadnji predstavnik Tijardovićeve "La belle epoqe" koja je bila u zamahu do kraja tridesetih godina ovog stoljeća, a koje se prisjećamo s nostalgijom i romantikom. Za njega je A. Kudrjavcev u novinskoj bilješci napisanoj prigodom smrti kazao: "On je bio najneobičnija vrsta kroničara teatarskih splitskih zbivanja na pozornici i na ulici". . .

Viskiće se spontano borio da očuva i oživi u Splitu duh Mediterana koji je u tom okružju dao gradu poseban pečat. To je on mogao jer je bio duboko vezan uz grad i ljude. njihove običaje, govor i šale. Splićani su opet voljeli svog zadnjeg Mohikanca koji je predstavljao jedno značajno razdoblje, koje je grad karakteriziralo i izdvajalo od običnosti.

Njegova upornost i ljubav prema gradu iskazala se i u sakupljanju repertoarske građe HNK Splita, što je tijekom vremena postala bogata, vrijedna i jedinstvena arhiva kazališnog života u Splitu.

Zahvaljujemo Jošku Viskićeu što je kao ugledan član i suosnivač i blagajnik našeg Društva ostavio uz sav svoj spomenuti doprinos na očuvanju legende o starom Splitu i vrijednu dokumentaciju aktivnosti kazališnog života u Splitu čime nas je svih zadužio. Ta je građa svakako potrebna za proučavanje i tog oblika kulturne baštine. Nadamo se da će ostati u cijelosti sačuvana da bi poslužila svome cilju.